

Covid-19 ietekme uz transfertcenām 2/42/20

Transfertcenu nodaļas direktore, PwC
Latvija
Tatjana Koncevaja

Transfertcenu ("TC") politikas uzturēšanu uzņēmumos apgrūtina negatīvie ekonomiskie apstākļi, taču pat globālā ekonomikas krīze neatceļ normu, kas nosaka – kontrolētos darījumos jāievēro nesaistītu personu darījuma princips. Pēc mūsu raksta par [Covid-19 un finanšu darījumiem](#), šajā rakstā aplūkojam citas sekas, ko pandēmija atstājusi uz TC rezultātiem, kā arī sniedzam ieteikumus TC analīzei.

Salīdzināmo datu analīze

Galvenais jautājums ir, kā bez uzticamiem salīdzināmiem datiem novērtēt nodokļu maksātāja pasliktinātos finanšu rezultātus, ņemot vērā salīdzināmo datu aizkavēto iesniegšanu. Šādos apstākļos ieteicams koriģēt pieejamos salīdzināmos datus, lai atspoguļotu negatīvo ekonomisko ietekmi. Uzņēmums var izmantot šādas iespējas:

- koriģēt salīdzināmos datus par ārkārtas izdevumiem (piemēram, palielinātiem reklāmas izdevumiem un krājumu norakstīšanu) vai par restrukturēšanas izdevumiem un valūtas svārstību ietekmi;
- iekļaut tikai tādus uzņēmumus, ko pandēmija skārusi līdzīgā apmērā (paplašināt meklēšanas kritērijus, lai iekļautu uzņēmumus ar līdzīgu apgrozījuma kritumu, un izslēgt krīzes neskartus uzņēmumus);
- neizmantot vairāku gadu pieeju tirgus diapazonam;
- izmantot tirgus diapazonu no minimuma līdz maksimumam, nevis starpkvartīļu diapazonu, atkarībā no atlasīto salīdzināmo datu apjoma un salīdzināmības;
- atlasīt salīdzināmos datus no tiem gadiem, kuros uzņēmums pārdzīvoja līdzīgas krīzes.

Mērķis ir pierādīt, ka peļņas kritumu vai zaudējumus ir izraisījuši ekonomiskie apstākļi, nevis TC.

TC metodoloģijas izmaiņas

Vispārīgā gadījumā, ja nav notikušas būtiskas faktiskas vai ekonomiskas izmaiņas, arī TC metodoloģija jāturpina pielietot bez izmaiņām. Covid-19 var kalpot par pamatu metodoloģijas pieņemumu maiņai, kas ļaus uzņēmumam mainīt izmantoto TC metodi. Pašreizējā situācijā būtu loģiski pāriet uz peļņas sadales metodi, jo tā primāri balstās uz faktiski gūtās peļņas/zaudējumu sadali, nevis salīdzināšanu ar ārējiem datiem. Mainot TC praksi un pieņemumus sakarā ar Covid-19 ietekmi, uzņēmumu grupai jābūt konsekventai visās darbības valstīs, kā arī pirms TC metodes maiņas atbilstības izvērtēšanas rūpīgi jāizvērtē uzņēmumu veiktās funkcijas un uzņemtie riski.

Nodokļu maksātāju datu analīze

Lai uzrādītu pandēmijas radītos zaudējumus, ieteicams sagatavot detalizētu finanšu datu segmentāciju, lai nošķirtu Covid-19 dēļ radušās papildizmaksas vai negūto peļņu, piemēram, nomas līgumu pirmstermiņa

izbeigšanas izmaksas, kā arī darbaspēka un piegāžu ķēdes pārrāvumus.

Nodokļu maksātāji var arī sagatavot un kā argumentu izmantot savas rentabilitātes simulāciju bez Covid-19 (t.s. *EBITDAC*¹). Darbības rezultātus bez Covid-19 var aprēķināt, izmantojot gada sākotnējos biznesa plānus un budžeta prognozes, taču būs nepieciešami tiešie biznesa pierādījumi.

Praktiski ieteikumi

Aprēķinot 2020. gada TC, nodokļu maksātājiem ieteicams padziļināti analizēt Covid-19 ietekmi uz uzņēmuma darbību, salīdzināmiem datiem un TC politiku. Laba prakse ir laicīgi sagatavot aizstāvības dokumentu ar pierādījumiem, kas apliecina Covid-19 ietekmi uz uzņēmuma darbību.

Ieteicams arī sameklēt citās pasaules valstīs publicētās TC vadlīnijas. Piemēram, Austrālijas nodokļu administrācija TC analīzē ir ieviesusi “*but-for*” testu, kurš precīzi nosaka uzņēmuma TC, ja pandēmija nebūtu notikusi. Galvenais ir šādu analīzi balstīt uz pamatotiem biznesa pieņēmumiem.

Nākamajā rakstā aplūkosim Covid-19 ietekmi uz nodokļu maksātāja iepriekšējo vienošanos ar VID par tirgus cenas (vērtības) noteikšanu darījumam vai darījumu veidam.

Aicinām apmeklēt arī *PwC's Academy* seminārus par transfertcenu aktualitātēm:

- [Transfertcenu ABC](#) - 15.10.2020
- [Transfertcenu meistarklase](#) - 22.10.2020

¹ [Peļņa pirms procentiem, nodokļiem, nolietojuma, amortizācijas un koronavīrusa](#)